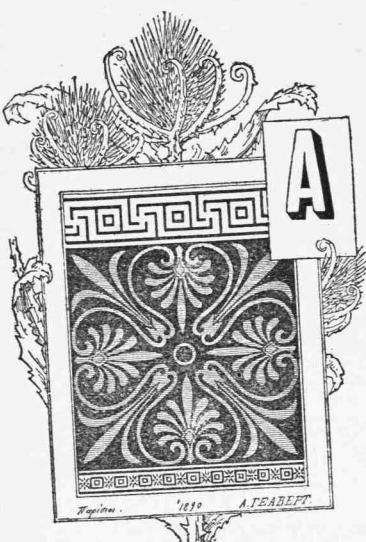

Δὲν ἔμεινε γνώριμος ψυχή, ή ὅποια νὰ μὴ κλαίσῃ διὰ τὸν ἄδικον θάνατον κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τοῦ **ΗΛΙΑΣ ΚΑΝΕΔΛΟΠΟΥΛΟΥ**, τοῦ ὑπερδόχου ἀληθῶς ἐκείνου "Ἐλληνος ἀξιωματικοῦ τοῦ Ναυτικοῦ, τοῦ μεγάλου μεταβόλυθμιστοῦ καὶ δημιουργοῦ τοῦ μέλλοντος. Τὰ βαθύτερα δάκρυα εἶναι τὰ δάκρυα τῆς ψυχῆς. Καὶ αὐτὰ θὰ φαντιζωσὶ τὴν γλυκεῖαν μνήμην τοῦ διαπρεποῦς Ἀνδρός, ή ἀνάμνησις τῆς ἀξίας τοῦ ὅποιοι θὰ ἔξακολουθῇ πάντοτε ζῶσα εἰς τὴν ψυχὴν ἐκείνων, οἵτινες τὸν ἐγγνώρισαν, τὸν ἡγάπησαν, τὸν ἐθαυμάσαν. Τελευταῖον ὁρίστουσα ἀνθος ἐπὶ τοῦ σεμνοῦ τάφου του ἡ «Ποικίλη Στοά», στολίζει τὰς σελίδας της δι' Ἀνδρὸς Βιογραφίας. Εἰς τὸν πολυφλάκτον Αὐτῆς φίλου, μὴ παραδίδουσα δ' εἰς τὴν ληθην., τὴν συνήθως καλύπτουσαν παρ' ἥμīν διὰ τοῦ ἀγγώνυμονος αὐτῆς πέπλου, τὴν ἀληθῆ ὑπεροχὴν καὶ σπανίαν χρονισμότητα, ἀφιεροῦ ἔξαιρέστους σελίδας εἰς τὸ εὐγενές δνομάτου. Αἱ διὰ τὴν «Ποικίλην Στοάν» γραφεῖσαι καὶ κατωτέρω δημοσιευθεῖαι ὠραῖαι περὶ τοῦ Ἀνδρὸς Βιογραφίας. Βελλίνην καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ λεκτήν συνεργασίαν τοῦ Ἐφέτου κ. Γ. Βελλίνην καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Αστεροδροκοπείου κ. Δ. Αιγινήτου, τὸ πρῶτον τιμώντων διὰ τῆς ἐγγραφῆς περὶ τοῦ Ἀνδρὸς Βιογραφίας. Βελλίνην καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Αστεροδροκοπείου κ. Δ. Αιγινήτου, τὸ πρῶτον τιμώντων διὰ τῆς ἐγγραφῆς περὶ τοῦ Ἀνδρὸς Βιογραφίας. Βελλίνην καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Αστεροδροκοπείου κ. Δ. Αιγινήτου, τὸ πρῶτον τιμώντων διὰ τῆς ἐγγραφῆς περὶ τοῦ Ἀνδρὸς Βιογραφίας. Βελλίνην καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Αστεροδροκοπείου κ. Δ. Αιγινήτου, τὸ πρῶτον τιμώντων διὰ τῆς ἐγγραφῆς περὶ τοῦ Ἀνδρὸς Βιογραφίας. Βελλίνην καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Αστεροδροκοπείου κ. Δ. Αιγινήτου, τὸ πρῶτον τιμώντων διὰ τῆς ἐγγραφῆς περὶ τοῦ Ἀνδρὸς Βιογραφίας. Βελλίνην καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Αστεροδροκοπείου κ. Δ. Αιγινήτου, τὸ πρῶτον τιμώντων διὰ τῆς ἐγγραφῆς περὶ τοῦ Ἀνδρὸς Βιογραφίας. Βελλίνην καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Αστεροδροκοπείου κ. Δ. Αιγινήτου, τὸ πρῶτον τιμώντων διὰ τῆς ἐγγραφῆς περὶ τοῦ Ἀνδρὸς Βιογραφίας. Βελλίνην καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Αστεροδροκοπείου κ. Δ. Αιγινήτου, τὸ πρῶτον τιμώντων διὰ τῆς ἐγγραφῆς περὶ τοῦ Ἀνδρὸς Βιογραφίας. Βελλίνην καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Αστεροδροκοπείου κ. Δ. Αιγινήτου, τὸ πρῶτον τιμώντων διὰ τῆς ἐγγραφῆς περὶ τοῦ Ἀνδρὸς Βιογραφίας.

ΗΛΙΑΣ Φ. ΚΑΝΕΔΛΟΠΟΥΛΟΣ

πότητος, παρίσταται μᾶλλον ἀποτρόπαιος καὶ μᾶλλον φρικώδης.
Χαράσσοντες σύντομον τοῦ ἀνδρὸς βιογραφίαν, τελοῦμεν ἐλάχιστον φόρον ἀμέ-

πο τῶν στηλῶν τῆς Παικίλης Στοᾶς, ἐφ' ὃν συνήθως ἀντιπαρέρχονται αἱ συμπαθεῖς σκιαὶ γνωρίμων ὄντων, δῆτα ἀπέψυξεν ἡ ἐπαφὴ τοῦ θανάτου, θὰ παρελάσῃ προσφιλῆς νεκρὸς φέρων τοὺς ἀστέρας τοῦ ἀντιπλοιάρχου καὶ τὴν τήβεννον τῶν βουληφόρων· εἶναι δὲ **ΗΛΙΑΣ ΚΑΝΕΔΛΟΠΟΥΛΟΣ**, ἡ ἔκταχτος αὐτὴ διάνοια, δὲ σπάνιος αὐτὸς Ἐλληνη, τὸ καύχημα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ναυτικοῦ θῆμα καὶ οὗτος φεῦ! τῆς πενθίμου εἰσφορᾶς τοῦ φθίνοντος τούτου ἔτους.

"Οταν ἀναμετρήσωμεν δὲ τόσαι δυνάμεις καὶ πνεύματος καὶ ζωῆς, δῆτα τόσαι σφύζουσαι ἐλπίδες ἀποσυντίθενται ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ στιγμῇ, δὲ τάφος, δὲ δῆθεν οὗτος λιμῆν τῆς φθαρτῆς ἀνθρω-

τρους ὑποελήφεως πρὸς νεκρὸν πεφιλημένον, ὅστις δὲν ἔχει βεβαίως ἀνάγκην τῆς εὐφήμους ἡμῶν μνείας, οὐδὲ τῶν ἀνθέων, ὅστις συνήθως σκορπίζει ἀνὰ τοὺς τάφους ἡ εὐμένεια τῶν χρονογράφων, ἵνα παραστῇ εὐπρόσωπος πρὸ τοῦ βῆματος τῆς κοινῆς γνώμης. Τὸ εὐγενές αὐτοῦ στάδιον ἐσημείωσαν φωτεινοὶ σταθμοὶ, ἵκανοι νὰ προασπίσωσι τὴν μνήμην αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ σκότους τῆς λήθης.

Ἡ Πατρὶς ἔκήδευσε δημοτελῶς τὸν ἄνδρα, ἀποτίουσα ὁφειλὴν ἰερὰν εἰς πολυτίμους αὐτοῦ πρὸς τὸ Ναυτικὸν ὑπηρεσίας τῆς κοινωνίας ὅμως τὰ στήθη συνέσφιγξεν ἡ αἰσθητὴ ἀντίληψις τοῦ κενοῦ, ὅπερ κατέλιπε, καὶ τῶν ἐλπίδων ὅσαις μετ' αὐτοῦ ἔξηφανίσθησαν ἐν τῷ τάφῳ, διότι ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Κανελλοπούλου ἔξετρέφετο ἀναντιρρήτως μία φαεινοτάτη ἐλπὶς περὶ τοῦ πολεμικοῦ ἡμῶν Ναυτικοῦ.

Τρίακοντα δὲν ἔτῶν ἐπίμοχθος ἔργαστα, εἰς ἣν ἐνεστάλαξεν δῆλη τὴν ἱκμάδα τῆς εὐρείας διανοίας του καὶ τῆς καρδίας του τὴν θέρμην ὑπὲρ τοῦ γλυκυτέρου παράγοντος τῆς Ἐθνικῆς δόξης, δὲν ἡδύνατο νὰ διαλαθῇ τὴν προσοχὴν τῆς κοινωνίας, ητίς ἐν συμμιγεῖ αἰσθήματι ἔκτιμησεως ἔξόχου καὶ δδύνης βαθείας προέπειψεν αὐτὸν εἰς τὴν ἐσχάτην του κατοικίαν.

Γνωρίζομεν πάντες δόποιον χάσμα δρύσεις δὲ θάνατος, δταν ἐνσκήπτη ἐν τῇ ἀραιᾳ τάξει τῶν ἐπιλέκτων. Δὲν πρόκειται νὰ ύπερτιμήσωμεν τὴν ἀξίαν τοῦ νεκροῦ, ἀλλ' εἴναι ἀναμφισθήτητον ὅτι τὸ ναυτικὸν αὐτοῦ τάλαντον εἴναι ύπέρτερον παντὸς φύσιον.

Γόνιμος ἀπλῶς νοῦς καὶ κοινὴ φιλομάθεια δὲν εἴναι στοιχεῖα ἐπαρκῆ νὰ δημιουργήσωσιν ἕνα Κανελλόποιον· ἀπαιτεῖται νὰ συνθλιθῶσι μεγάλοι παράγοντες, ἵνα διαμορφωθῇ εἰς ἔξοχος τύπος, καὶ οἱ παράγοντες οὕτοι συνέτρεξαν.

Νοῦς θαυμασίως ὡργανισμένος πρὸς τελείαν ἀνάπτυξιν, ἀκράτητος πρὸς τὴν μάθησιν ἔρως, ὅποτὴ εὐγενοῦς φιλοδοξίας, καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἀδάμαστος δύναμις χαρακτῆρος, εἴναι τὰ ἐφόδια, δι' ᾧ κατήρξατο τοῦ ναυτικοῦ του σταδίου δὲ Κανελλόποιολος. Πρὸς μεγίστας εἶχε νὰ παλαίσῃ δυσκερείας. Ἐν ἀπορίᾳ στηριγμάτων ἡ μέσων, κατὰ τὴν σύγχρονον τῆς λέξεως ἔννοιαν, κατενόησεν ἐγκαίρως ὅτι ἐκ τῶν ἴδιων πόρων ὥφειλε νὰ ἐποικοδομήσῃ τὸ μέλλον, τοσούτῳ δὲ μᾶλλον, δσφ ἡ πρόληψις κατὰ παντὸς μὴ δρμωμένου ἀπ' εὐθείας ἐκ τῶν τόπων, οὓς ἔκάλυψεν ἡ ναυτικὴ δόξα τοῦ 1821, ἥτο δυσπολέμητος τότε. Ἡ τοιαύτη ἀναγκαστική, οὕτως εἰπεῖν, προσφυγὴ εἰς τὰς ἴδιας αὐτοῦ δυνάμεις, ἀνέπτυξε τὸ αἰσθήμα τῆς αὐτοπεποιθήσεως, ητίς προϊόντος τοῦ χρόνου ἐδέσποτε παρ' αὐτῷ ως ἄρθρον πίστεως.

"Οσοι τὴν πτῆσιν αὐτῶν ὁφείλουσι μόνον εἰς τὰς πτέρυγάς των, οὕτοι γνωρίζουσιν δόποια ἀναλίσκονται δυνάμεις ἵνα ἐπιτευχθῇ ἡ πρὸς τὰ ἄνω πορεία.

"Ὑπερανθρώπως ἐμόχθησεν δὲ ἀνήρ ἐν τῇ καλλιεργείᾳ τῆς ἐπιστήμης, οἱ εὐγενεῖς δημος αὐτῆς χυμοὶ ἔζωσιγόνουν τὰ σπέρματα τῶν ὑψηλῶν αὐτοῦ σχεδίων καὶ οὕτω ἐν τοῖς πρώτοις ἔξεκολάχθη ἀρτία ἡ ἴδεα τῆς ναυτικῆς Σχολῆς, ητίς καὶ κατηρτίσθη καὶ ὡργανώθη ὑπὸ τὴν ἴδεαν αὐτοῦ διεύθυνσιν καὶ διδασκαλίαν.

Τὸ ἔργον τοῦ Κανελλοπούλου ὑπῆρξε μέγα καὶ ως σύλληψις, καὶ ως ἐφαρμογή, καὶ ως ἀποτέλεσμα.—Οὐχὶ ως προσωρινὸς καρπός, ἀλλ' ως πυρὴν διαρκοῦς παραγωγῆς, ως φυτώριον τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος.

"Οἱ ἀρμονικὸς συνδυασμὸς τῆς τε θεωρίας καὶ τῆς πράξεως ἐν τῇ διασκευῇ τοῦ σχεδίου τούτου καταδεικνύει, ὅτι ἡ θεωρητικὴ μόρφωσις δὲν ἥτο τὸ μόνον χαρακτηρίζον τὸν ἄνδρα προσόν. Ἀνεξαρτήτως δημος καὶ τούτου καὶ ἐκ πλειστων

ὅσων ἄλλων μαρτυρεῖται ὅτι μετὰ τῆς θεωρίας συνεβάδιζεν, ἀν μὴ πρεπορεύ-
ετο, ἡ πρακτικὴ ἐφαρμογή, διότι ὑψίστη ἦτο ἡ ἐμπειρία αὐτοῦ περὶ τὴν διεύ-
θυνσιν καὶ τοὺς χειρισμοὺς τοῦ πλοίου, ὡς ἀπόρροια τελείας γνώσεως οὐ μό-
νον τῆς ναυτικῆς ἐπιστήμης, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐλαχίστων τοῦ σκάφους μερῶν καὶ
ἐξαρτημάτων. Ἐπὶ τῆς γεφύρας ιστάμενος ἦτο ὁ κύριος τοῦ πλοίου καὶ τὰ πάντα
προσέπιπτον εἰς τὸ ἀέτειον αὐτοῦ βλέμμα.

προσέπιπτον εις το ἀετεῖν αυτοῦ ρυματί.
Τὴν Φρεγάταν «Ἐλλάδα» διὰ χειρισμοῦ, διὸ παταγωδῶς ἐπευφήμησε τὸ πλήρωμα Γαλλικοῦ θωρηκτοῦ, πλησίστιον ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ στομίου τοῦ λιμένος Πειραιῶς ὑπὸ τὰς ὅψεις παντὸς τοῦ ἐν Πειραιεῖ ναυτικοῦ κόσμου, παρακολουθοῦντος ἐν ἀγωνίᾳ τὴν ἔκτελεσιν τοῦ τολμηροῦ τούτου, πλὴν ἄριστα ὑπολελογισμένου χειρισμοῦ.
Ο «Μιαούλης» κατηγορεῖτο γενικῶς ὡς πλοϊον μὴ ἀναστρέφον· μόνος αὐτὸς τὸ ἥρνεῖτο· δι' ὃ καὶ ἀνέλαβε καὶ ἀνέστρεψε τὸν «Μιαούλην». Ἐπὶ τοῦ πλοίου ἦσαν δὲ Βασιλεὺς καὶ ὁ Γύπουργός τῶν Ναυτικῶν.

Βασιλεὺς καὶ ὁ Υπουργὸς τῶν Ναυτικῶν.
Οἱ εἰσπλοῦσι ἐν τῷ ὅρμῳ τῆς Πύλου τὴν 14 Σεπτεμβρίου 1887 τῆς «Ελλάδος», ἐν μέσω κλύδωνος καὶ σκότους καὶ βροχῆς ἀποκρυπτόντων τὴν ξηράν, παραμένει ζωγρότατος ἐν τῇ μνήμῃ τοῦ ἐπιτελείου, τῶν δοκίμων καὶ τοῦ πληρώματος, διότι μόνον ἀφοῦ εἰσῆλθον εἰς τὸν λιμένα διέκρινον ἐν ἐπιπλήξει τὸν ἑρμηνὸν φανὸν τῆς νήσου Σφακτηρίας· αἱ εὐθεῖαι τοῦ ὕψους ὀδήγουν τὴν «Ελλάδα» εἰς τὸ ἀγκυροβόλιον. Οἱ κυβερνήτης εἶχεν ἀναγκασθῆν ἢ παρεχαλίνη πολὺ τῆς γραμμῆς καὶ διευθυνθῆ ἐις Πύλον, ὡς ἔχ τῆς μεγίστης τρικυμίας.

“Η ἀκρίβεια τῶν ναυτικῶν αὐτοῦ ὑπολογισμῶν ἦτο ἀξιοθάλαστος κατὰ τὴν ἀπὸ Μελιτῆς εἰς Ἀλεξάνδρειαν μαχρᾶν ἵστιοπλοῖαν πολλάκις ἐστοιχημάτισε μετὰ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ πλοίου περὶ τοῦ βάθους τῆς θαλάσσης καὶ τῆς ποιότητος τοῦ Βυθοῦ καὶ οὐδέποτε αἱ προγνώσεις αὐτοῦ ἀπέτυχον.

πητος του ρυνδου και ευσεβειας της Αγιας Μαρίας της Κοινωνικης Επιτροπης
Πλειστα δσα ήδυνχμεθα να άναφέρωμεν ένδεικτικά της έξόχου αυτου εμπει-
ριας ως κυβερνήτου του πλοίου, σαν μη έφοδούμεθα να καταχρασθώμεν της εύ-
γενούς φιλοξενίας της Παικίλης Στοᾶς.

γενούς φιλοξενίας της Παικινής Στούς.
Ο 'Ηλιας Κανελλόπουλος ἐγεννήθη ἐν Ναυπλίῳ κατὰ τὸ ἔτος 1844 ἐξ ἐπιφανῶν γονέων. Τὰ ἐγκύλια μαθήματα διήκουσεν αὐτόθι· καὶ διῆλθεν ἀπάσας τὰς τάξεις ἀριστεύων καὶ πρώτος πάντοτε μέχρι καὶ τῆς ἀνωτέρας τοῦ γυμνασίου. Ἡ ἔκτακτος ἀντίληψις καὶ φιλομάθεια αὐτοῦ ἐξέπληττον τούς διδασκάλους, οὓδεις δέ, ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ γυμνασίου ἐν Ναυπλίῳ καὶ μέχρι σήμερον ἔτι, ἐσημειώθη μαθητῆς ἐφάμιλλος κανὸν αὐτοῦ. Κατὰ τὸ ἔτος 1860 ἐπεράτωσε τὰς γυμνασιακὰς αὐτοῦ σπουδὰς καὶ τρέφων ἐξαιρέτως κλίσιν πρὸς τὸ ναυτικὸν ἐπάγγελμα παιδίσθεν, ἐπεζήτησε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ ναυτικόν, ἀλλ' αἱ τότε πολιτικαὶ περιστάσεις δὲν τὸ ἐπέτρεψαν, δι' ὃ ἐνεγράφη φοιτητὴς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τὰ μαθήματα διέκοψε κατὰ τὸ 1862 καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1863 ὠνομάσθη μιον τοῦ Βασ. Ναυτικοῦ, πληρωθέντος οὕτω διακαῦς αὐτοῦ πόθου. σθη δόκιμος τοῦ Βασ. Ναυτικοῦ, πληρωθέντος οὕτω διακαῦς αὐτοῦ πόθου.

Κατὰ τὸ ἔτος 1867, ὡς ἀνθυποπλοίαρχος, ἡσχολήθη εἰς μεταγωνίσιν εκ του γαλλικοῦ σπουδαίου ναυτικοῦ συγγράμματος περὶ τοῦ ἔξαρτισμοῦ καὶ χειρισμοῦ τῶν ιστιοφόρων καὶ ἀτμοχινήτων πλοίων, ἵτις πλείστας παρουσίαζε τότε χυρίων δυσχερείας ἡ κοπιώδης ἐργασία ἔξετέλεσθη ὡς ἄριστα, δι' ὃ καὶ ἀπενεμήθη αὐτῷ ὡς ἀμοιβὴ τὸ παράσημον τοῦ Σωτῆρος· τὸν δὲ Αὔγουστον τοῦ 1871 ἀνετέθη αὐτῷ ἡ μετάφρασις τοῦ Ἀγγλικοῦ καὶ Γαλλικοῦ διεθνοῦς ὀνοματολογίου.

Απὸ τοῦ ἔτους 1867 μέχρι τοῦ 1875, ὅτε προήχθη εἰς ὑποπλοίαρχον, κατέγινεν ἀνενδότως εἰς τὴν αὐτομόρφωσίν του, ως ὑποπλοίαρχος συνέγραψε τὸ ἐγχειρίδιον τῆς ἴστοποιίας, ὅπερ ἐβραβεύθη ἐν τῷ Κατελουζίῳ διαγωνισμῷ, μεθ' ὅ μετέβη εἰς Γαλλίαν πρὸς τελειοτέραν ἐκπαίδευσιν, ἐκεῖθεν δὲ κατὰ τὸ ἔτος 1876 διὰ τοῦ Γαλλικοῦ δικρότου τὸ «Ναυαρίνον» ἐπεχείρησε τὸν περίπλουν τῆς γῆς δι' ἴστοπλοίας, διαρκέσαντα 13 ὥρους μῆνας. Δι' ἐκθέσεων πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον περιέγραψε τὰ κατὰ τὸν πλοῦν ἀξιοσημείωτα συμβάντα, περιεργότατον δὲ καὶ ἐπιστημονικῶν παρατηρήσεων μεστὸν ἡμερολόγιον τοῦ περίπλου ἐκείνου κατήρτισεν, ὅπερ δὲν εἶδεν ἔτι ἀτυχῶς τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος πρὸς μεγίστην ζημιὰν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Βασιλικοῦ Ναυτικοῦ.

Τὸν Ιανουάριον τοῦ 1878 προσεκολλήθη εἰς τὴν ἐν Παρισίοις Πρεσβείαν εἴτα ἀνετέθη αὐτῷ ἡ σύνταξις τῆς κατὰ Μόρσωνα καταμετρήσεως τῶν πλοίων καὶ ἡ διδασκαλία αὐτῆς εἰς τὰς λιμενικὰς ἀρχὰς τοῦ κράτους.

Κατὰ τὸ ἔτος 1880, καίπερ ὡς ὑποπλοίαρχος, διωρίσθη τμηματάρχης τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν. Τὸν Ὁκτώβριον ἐχορηγήθη αὐτῷ ἀδεια δι' Ἀγγλίαν, τὸν αὐτὸν δὲ μῆνα ἀπενεμήθη αὐτῷ τὸ χρυσοῦν παράσημον τοῦ Ἰταλικοῦ Στέμματος διὰ τὴν διάσωσιν τοῦ Ἰταλικοῦ μυοδρόμωνος «Nuova Gironda».

Κατὰ τὸ 1882 προήχθη εἰς Πλωτάρχην καὶ ἀπεστάλη μετ' ἄλλων ναυτικῶν εἰς Εὐρώπην ως ἐπιτρόπη πρὸς μελέτην τοῦ κρείσσονος συστήματος θωρηκτῶν. Ἐπεσκέψθη τοὺς Παρισίους, Λονδίνον, Κοπεγχάγην, Βερολίνον, Ἀμστελόδαμον καὶ τοὺς οἰκείους ναυστάθμους καὶ συνέταξε μετὰ τῶν ἄλλων λεπτομερές περὶ καταρτίσεως θωρηκτοῦ στόλου σχέδιον. Ἐπανελθὼν ἐκεῖθεν ἡσχολήθη εἰς τὰ ἀφορῶντα τὸν καταρτισμὸν Ναυτικῆς τῶν δοκίμων Σχολῆς, μεθ' ὅ συνέταξε τὸ νομοσχέδιον, τὸν κανονισμὸν καὶ πάντα τὰ σχετικὰ διατάγματα καὶ τὴν 22 Ιουνίου 1884 διωρίσθη Διοικητής αὐτῆς. Οὕτως ἔλαβε σάρκα ἡ ἵδεα, ἡτις τόσους ὑπέσχετο νὰ ἀποδώσῃ καρπούς. Τὴν Ναυτικὴν Σχολὴν ἀνέλαβεν αὐτὸς ως ἄτλας ἐπὶ τῶν ὄμων αὐτοῦ. Δὲν ἦτο μόνον Διοικητής, ἀλλὰ καὶ καθηγητής πλειστων μαθημάτων καὶ συγγραφένς τῶν ἀναγκαιούντων εἰς αὐτὴν συγγραμμάτων. Οὕτω συνέγραψε τὰ κάτωθι, ἀτινα καὶ ἐδίδαξε τὸ ὄνοματολόγιον τοῦ ἴστιοφόρου πλοίου — τὸν ἐξαρτισμὸν καὶ χειρισμὸν τῶν πλοίων — τὴν κοσμογραφίαν καὶ ναυτικὴν ἀστρονομίαν — τὴν ναυτιλίαν καὶ τὴν ναυτικὴν ἀστρονομίαν — τοὺς ναυτικοὺς ὑπολογισμοὺς — τὴν ἴστοποιίαν καὶ ἴστιοποιίαν — προσέτι δὲ τὸ ἐγχειρίδιον τοῦ θωρακίτου — τὸ ἐγχειρίδιον τῆς καταμετρήσεως τῶν πλοίων ως καὶ τὰ γυμνάσια τῶν ἴστιων καὶ τοῦ πυροβολικοῦ.

Ἐν τῇ Σχολῇ ἐμερίμνα περὶ πάντων ως πατήρ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, οἵτινες καὶ υἱεῖς ἔτρεφον στραγήν πρὸς τὸν ἄνδρα. Περὶ τοῦ ἥθους αὐτῶν ἔξαιρέτως ἐμερίμνα· αἱ διαταγαὶ δὲ τῆς σχολῆς δύνανται νὰ ἀποτελέσωσι βιθλίον ἀγωγῆς μαθητῶν παντὸς στρατιωτικοῦ Σχολείου. Τὸ Φεῦδος ἀπετροπιάζετο, δι' ὃ καὶ ἀμειλίκτως τὸ ἐτιμώρει ως τὸ βαρύτερον παράπτωμα διὰ τοὺς μέλλοντας φρουροὺς τῆς πατρίδος. Ἐνέπνευσεν αὐτοῖς τὸ αἰσθημα τῆς ἀμοιβαίας ἀγάπης καὶ ἐτιμώρησεν αὐτηρῶς δοκίμους ἀνελθόντας εἰς Ἀθήνας, χωρὶς νὰ ἐπισκεψθῶσιν ἀσθενοῦντα αὐτόνις συνάδελφόν των.

Οὕτως ἡ Σχολή, χάρις εἰς τοὺς ἀτρύτους αὐτοῦ κόπους, ἀνηλθεν εἰς τὴν πρέπουσαν αὐτῇ περιωπήν, λειτουργοῦσα ως μηχανισμὸς τέλειος ἐν πᾶσιν. Ὡς

ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ Β. ΖΩΓΡΑΦΟΣ

πρόσθετον δὲ μέτρον τῆς ἐπιτυχίας τοῦ σκοποῦ δύναται νὰ χρησιμεύσῃ καὶ τοῦτο, διὰ τὸ Ναυτικὴν Σχολὴν γνήσιης μετά τινα μόλις ἔτη ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς νὰ ἴδηται εἰς τὰς ἔδρας τῶν καθηγητῶν τινας τῶν ἴδιων αὐτῆς μαθητῶν, οὐ πρὸ πολλοῦ καταλιπόντας τὰς ἔδωλια τῆς ἀνωτέρας αὐτῆς τάξεως.

Τὴν Σχολὴν διώκησεν ἐπὶ ἔξαετίαν, διετὸν δὲ κατὰ τὸ ἔτος 1890 ἀπεμακρύνθη αὐτῆς, διότι προήχθη εἰς ἀντιπλοίαρχον, τὸ Ὑπουργεῖον ἐν εὐχαριστηρίῳ πρὸς αὐτήν ἐγγράφων ἀπὸ 16 Ἰουλίου 1890 ἀναγράφει τάδε: «Ἄφορμήν λαμβάνοντες τὴν ἀπομάκρυνσίν σας ἐκ τῆς Σχολῆς τῶν δοκίμων, ἦν διωργανώσατε καὶ διηθύνατε λίαν ἐπιτυχῶς ἐπὶ ἔξαετίαν καὶ εἰς ἦν αὐτοπροσώπως πλεῖστα μαθήματα ἐδιδάχατε, πλουτίσαντες τὸ Βασ. Ναυτικὸν δι' ἀξιολόγων συγγραμμάτων τῶν διαχθέντων παρ' ὑμῶν μαθημάτων κλπ.».

Ἔδημα τηλικαύτης χρησιμότητος, ίδεα τόσον παραγωγική, θὰ συνεχίσῃ βεβαίως καὶ πέραν τοῦ τάφου τὸν βίον τοῦ δημιουργοῦ καὶ ὀργανωτοῦ αὐτοῦ, διετος θὰ ζήσῃ ἐσαεὶ ἐντὸς τῶν σπλάγχνων τοῦ Ναυτικοῦ.

Ἡ περὶ τοῦ ναυτικοῦ ἐν γένει μέριμνα ἀπέρρόφα δῆλας τὰς στιγμὰς καὶ ἐδέσποζεν δῆλων τῶν σκέψεων τοῦ ἀοιδίμου ἀνδρός: ἔξι ἀντιλήψεως γνώστης τῶν πλημμελῶς ἔχόντων, παρεῖχεν ἐκ λελογισμένης πρωτοθουλίας τὴν ὑπῆρεστίαν αὐτοῦ εἰς τὴν διὰ νομοθετικῆς δόδου εὔστοχωτέραν διαρρύμισιν τῶν ἀφορώντων τοὺς διαφόρους τοῦ ναυτικοῦ κλάδους στοιχείων, ἀναδειγθεὶς οὕτως οἰονεὶ νομοθετικὸς παράγων πάσης βίζικῆς μεταρρυθμιστικῆς ἐργασίας. Εἰς αὐτὸν διείλονται οἱ πλεῖστοι τῶν σπουδαιοτέρων ὀργανικῶν νόμων καὶ κανονισμῶν περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν τῶν διαφόρων ναυτικῶν κλάδων καὶ περὶ τῶν ναυτικῶν ὑπηρεσιῶν, ἀποτελοῦντες πλήρη ναυτικὴν νομοθεσίαν εἰς αὐτὸν πολλαὶ μεταρρυθμίσεις καὶ βελτιώσεις ἀφορῶσαι τοὺς ὑπαξιωματικοὺς καὶ τὰ πληρώματα ἐν γένει μάχιμα ἢ μή καὶ ταῦτα μὲν πασίγνωστα. Εἰς τοὺς οἰκείους δῆμος τοῦ μεταστάντος ἐπέπρωτο πρὸς μεγαλειτέραν αὐτῶν συντριβὴν νὰ ἀνεύρωσι μεταξὺ τῶν ἐγγράφων τοῦ σχέδια διάλογηρα περὶ ναυτικῆς ἀναδιοργανώσεως, περὶ ὁχυρώσεως παραλίων, περὶ ἀμύνης καὶ ἐπιθέσεως ὑπὸ τὴν καθαρῶς ναυτικὴν ἔποψιν, περὶ ναυστάθμου καὶ ναυτικοῦ συνοικισμοῦ, περὶ δεξαμενῆς, περὶ ἐπιβιβάσεως καὶ ἀποβιβάσεως στρατευμάτων, ὑλικῶν πολέμου κλπ., περὶ ἀναδιοργανώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ Ὑπουργείου, περὶ τῆς ἐν γένει ναυτικῆς ἐκπαιδεύσεως θεωρητικῆς τε καὶ πρακτικῆς καὶ περὶ πλείστων ἄλλων σχετικῶν πρὸς τὴν ναυτικὴν παρασκευὴν καὶ τὸν ἐγενέτη ναυτικὸν καταρτισμόν.

Ἡ ναυτικὴ ἀξία τοῦ Κανελλοπούλου καὶ ἀνεγνωρίσθη καὶ ἐξετιμήθη οὐ μόνον ἐν Ἐλλάδι, ἀλλὰ καὶ ἐν ἀλλοδαπῇ. Πλεῖστοι διαπρεπεῖς τοῦ Γαλλικοῦ ναυτικοῦ ἀξιωματικοὶ ἔξαιρέτως ἐτίμων αὐτὸν καὶ ἀνεπιφύλακτως ἔξεφράζοντο διετοῦτον δέντρον νὰ τιμήσῃ τὸ ναυτικὸν οἰασδήποτε χώρας, πληθὺν δὲ θερμῶν συλλυπητηρίων ἀπηθύνων πρὸς τὴν οἰκογένειαν τοῦ μεταστάντος δὲν ἐδόθη δῆμος ἀφορμῇ νὰ τύχῃ ἀναλόγου ἐκτιμήσεως καὶ ἡ φιλολογικὴ αὐτοῦ ἀξία, ὡς ἔλεγεν ἡμῖν ἐσχάτως διαπρεπέστατος περὶ τὰ ἔλληνικὰ γράμματα φιλολόγος. Οὐ Κανελλόπουλος ἦτο βαθὺς γνώστης τῆς ἔλληνικῆς γλώσσης, ἦν ἔχειριζετο καὶ ἐν τῷ γραπτῷ καὶ ἐν τῷ προφορικῷ λόγῳ μετὰ μεγίστης σαφηνείας καὶ χάριτος εἶχε τὸ μέρος γλαφυρόν καὶ συνεπτυγμένον, ἀφελέτης ἀνευ τινὸς ἐπιτηδεύσεως, σαφὲς καὶ ἀκριβόλογον, προσόντα ἀτινα προσιδίαζουσιν εἰς τοὺς μεγάλους καλλιτέχνας τοῦ

λόγου. Έν ωραίες σχολής ἐνετρύφα εἰς τοὺς θησαυροὺς τῶν Ἑλλήνων ποιητῶν καὶ πεζογράφων καὶ ἐν πλείστοις τόμοις εὐρέθησαν ἰδιόχειροι αὐτοῦ ἐπεξηγηματικαὶ σημειώσεις, τόμον δὲ σχεδὸν ἀποτελοῦσιν αἱ γλωσσικαὶ παρατηρήσεις, ἃς ἐκ τῆς ἴδιας μελέτης ἀπεθησαύριζεν εἰς ἀπόδειξιν τῆς σχέσεως τῆς νεωτέρας ἐλληνικῆς πρὸς τὴν ἀθάνατον ἀρχαῖαν.

Ο Κανελλόπουλος εἶχε θερμὸν τὸ αἰσθημα τῆς φιλοπατρίας καὶ κοχλάζουσαν ὑπερηφάνειαν ώς "Ἐλλην. Κατὰ τὸν περίπλουν τῆς γῆς καὶ ἐν μέσῳ τοῦ Ὡκεανοῦ ἔωρτάσθη ἡ ἐπέτειος τῆς ἐν Ναυαρίνῳ ναυμαχίᾳς ἐν τῷ δικρότῳ τὸ «Ναυαρίνον». Ἡ Γαλλικὴ ἀδρότης εἶχε μεριμνήσει ἵνα τεθῇ ἐν τῷ μέσῳ τῆς τραπέζης εἰκὼν φουστανελλοφόρου κρατοῦντος ἀρειμανίας τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν καὶ πλακοῦντες ἐν σχήματι ἡμισελήνου· ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἐπιτελείου, ἥδη ὑποναύαρχος Goden, προέπιεν ὑπέρ τῆς Ἑλλάδος, μεθ’ δ Κανελλόπουλος, γνώστης κατὰ βάθος τῆς γαλλικῆς γλώσσης, ἔφερε προχείρως εἰς ἀπάντησιν τὴν ἑτῆς πρόποσιν. Δὲν θεωροῦμεν περιττὸν νὰ παραθέσωμεν τὴν ώραιαν ταύτην πρόποσιν, ἥτις δι' "Ἐλληνας ἀναγνώστας καὶ ως ἐκ τοῦ τόπου καὶ ως ἐκ τῆς ἀφορμῆς, ἀναποιούσῃς ὑψίστον γεγονός, δὲν δύναται νὰ μὴ θίξῃ τὰς εὐγενεστέρας τῆς καρδίας χορδάς.

"Εορτάζουμεν σήμερον τὴν ἐπέτειον ἐνδόξου πολεμικοῦ κατορθώματος τοῦ Γαλλικοῦ ναυτικοῦ, τὸ δόποιον συνδέεται στενώτατα μὲ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς πατρίδος μου· ἡ τύχη ἐπιφυλάξασα εἰς ἐμὲ μεταξὺ τῶν συμπατριωτῶν μου τὴν τιμὴν καὶ τὴν εύτυχίαν νὰ παραστᾶ εἰς τοιαύτην τελετὴν ἐντὸς πλοίου προωρισμένου καὶ ως ἐκ τοῦ ὄντος αὐτοῦ νὰ ἀνακαλῇ εἰς τὴν μνήμην πάντων τὴν ἀξιομνημόνευτον ταύτην ἡμέραν, μοὶ παρέχει τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκφράσω διὰ τοῦ στόματός μου τὴν ἔθνικὴν ἡμῶν εὐγνωμοσύνην· διερμηνεύων τὰ αἰσθήματα οὐ μόνον τῆς ἐλευθερίας Ἑλλάδος, ἀλλ’ ἀπάσης τῆς μεγάλης Ἑλληνικῆς οἰκογενείας, προπίνων ὑπέρ τοῦ Γαλλικοῦ ναυτικοῦ καὶ τῶν τυχὸν ἐπιζώντων ναυμάχων τοῦ «Ναυαρίνου». — Οι Γάλλοι παταγωδῶς ἐπευφήμησαν, δὲ Coden, ἐντείνων τὴν φιλοσφορούσην, προσηγόρευσε τὸν Κανελλόπουλον γνήσιον υἱὸν τοῦ Δημοσ θένους.

Ἐν Πρεβέζῃ, κυβερνῶν πολεμικὸν πλοῖον ἐπεσκέφθη, τοὺς Προξένους καὶ τὸν Τοῦρκον Διοικητήν, διτις δῆν ἀνταπέδωκε τὴν ἐπίσκεψιν· φέρων τοῦτο βαρέως ως προσθολὴν τῆς Ἑλληνικῆς σημαίας, ἐμελέτησεν ἀνταπόδοσιν· ἐδράξατο δὲ ἀμέσου εύκαιρίας ἦν παρέσχεν αὐτῷ ἡ 25 Μαρτίου. Ἀπὸ τῆς προτεραίας ἐκάλεσε τοὺς προξένους καὶ τὰς ἐπιτοπίους τουρκικὰς ἀρχὰς εἰς τὴν ἐν τῷ πλοίῳ διοξολογίαν, ἦν ἐπισήμως ἐτέλεσε τὴν ἐπαύριον, σημαιοστολίας τὸ πλοῖον καὶ χαιρετίσας διὰ κανονιοθολίσμῶν τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν. Ὁ τοιοῦτος ἐν τουρκικῷ λιμένι πανηγυρισμὸς τῆς 25ης Μαρτίου, ἀντικείμενος ἵσως εἰς τὴν πρὸς φίλον ἔθνος ὁφειλομένην ἀδρότητα, ἐκρίθη ἐν τούτοις ἀπαραίτητος πρὸς ἱκανοποίησιν, ἦν καὶ πράγματι παρέσχεν δι τοῦρκος διοικητής, ἀνταποδώσας τὴν ἐπίσκεψιν τάχιστα.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐστάθμευε μεταξὺ τῶν ἀλλων ξένων πλοίων καὶ Ἀγγλικὸν θωρηκτὸν ἡ «Ἐλλάξ», ἡ τοῦ κυβερνήτης, ἀπέπλεε τοῦ λιμένος Ἀλεξανδρείας χαρετίζουσα διὰ τῆς σημαίας τὰ ξένα πλοῖα κατὰ τὴν διαδοχικὴν παράταξιν αὐτῶν· πάντα ἀντεχαιρέτισαν, ἐκτὸς τοῦ Ἀγγλικοῦ. Μετὰ δύο ἡμέρας ἔπλεεν εἰς Πλότ-Σάιδ· ἐκεῖ ἐστάθμευε φυλακίς Ἀγγλική· κατὰ τὴν πρὸ αὐτῆς διέλευσιν δ Κανελλόπουλος διατάσσει τὴν μουσικὴν ν' ἀνακρούσῃ δημῶδες τι Ἐλληνικὸν

χώρα αντί τοῦ ἀγγλικοῦ ὕμνου, ως ὥφειλε τὸ τεμάχιον ἀνεκρούσθη, πάραυτα δὲ ἐστάλη ἄγγλος ἀξιωματικὸς ζητῶν ἑκηγήσεις, ἃς ἔδωκεν εἰλικρινῶς ὁ "Ἐλλην" κυβερνήτης, μεθ' ὁ διημειόθησαν τηλεγραφικαὶ συνεννοήσεις μεταξὺ τοῦ "Ἀγγλοῦ" καὶ τῶν προϊσταμένων του ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, μετὰ τὰς δποίας οὗτος ἡναγκάσθη νὰ ὅμολογήσῃ ὅτι ὁ Κανελλόπουλος ἦτο ἐν τῷ δικαίῳ.

Κατὰ τὸ ἔτος 1887 ἡ φρεγάτα «Ἐλλάς», ηπί τὸν Κανελλόπουλον ἴστιο-πλόησε πλέον ἥτις ὅσον εἶχεν ἴστιοπλόησει ἀπὸ τοῦ 1860, διε τε κατέπλευσεν εἰς τὴν Ἐλλάδα τὸ πρῶτον, ἡγυροβόλει εἰς Τύνιδα· ὁ κατάπλους αὐτῆς ἐγένηνησε τῷρον ἐνθουσιασμὸν τοῦ Ἐλληνικοῦ στοιχείου, διπερ παρεσκεύασε πολυτελῆ ἑορτήν, εἰς ἣν ἔλαθον μέρος καὶ ἀπαντεῖς οἱ ἐκεῖ Γάλλοι στρατιωτικοί. Τὴν αἰθουσαν ἐκάλυπτον ἐλληνικαὶ καὶ γαλλικαὶ σημαῖαι· ἵδον δὲ πῶς περιγράφουσιν αἱ γαλλικαὶ ἐφημερίδες τὴν εὐχαριστήριον προσλαλιὰν τοῦ Κανελλοπούλου πρὸς τὸν συνταγματάρχην Langlois, ὅστις εἶχεν ἐγείρει τὸ κύπελλον ὑπὲρ τῆς Ἐλλάδος.

«Messieurs. je vous remercie de la cordiale réception que vous venez de me faire et je suis heureux de vous dire combien je suis fier d'être au milieu des officiers de cette France qu'on trouve toujours prête à se dévouer pour les nobles causes».

Puis retracant l'historique des derniers événements dont sa patrie a été le théâtre, il s'écrie dans une superbe phrase oratoire.

«N'avons-nous pas été douloureusement surpris lors de l'unique blocus, dont nous avons été l'objet, de voir ceux-là mêmes qui étaient les opprimés d'hier ; ceux-là dont l'unité était due à cette généreuse France, devenir les plus acharnés entre les oppresseurs d'aujourd'hui ; une seule nation refusa de participer à cette action odieuse, c'était la France.»

Des bravos frénétiques couvrent la fin du discours du commandant ; tous les aspirants de la Frégate se reunissent et mettant casquettes bas entonnent en chœur la Marseillaise et l'hymne Grec. Cette soirée mémorable restera longtemps gravée dans nos mémoires etc.

Ο ὑπαινιγμὸς τῆς φράσεως «οἱ καταδυναστευόμενοι τῆς χθέος, δυνάσται τῆς σήμερον», ἀναφερόμενος εἰς τὰ νωπὰ συμβάντα τοῦ ἀποκλεισμοῦ, ἥτο τόσον διαφανῆς, ὥστε ἔδωκε χώρων εἰς διπλωματικὰς παραστάσεις.

Ἐκ πάντων τῶν ἀνωτέρω μαρτυρεῖται τὸ μὲν ἡ δύνατης τοῦ πατριωτικοῦ του αἰσθήματος, τὸ δὲ ἡ συνείδησις τῆς εὐθύνης ἢν ἔφερεν ως θεματοφύλακ τῆς Ἐθνικῆς σημαίας ἐν ταῖς ξέναις θαλάσσαις.

Ο Κανελλόπουλος διεπνέετο προσέπτι καὶ ἔξ ἀκραιφνῶς φιλελευθέρων αἰσθημάτων. 18ετῆς μόλις κατὰ τὴν στάσιν τοῦ Ναυπλίου τοῦ 1862, ἔξ ἀγνοῦ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ἔρωτος, διπως τότε ἐνοεῖτο, ἐνεγράψῃ ἐν τοῖς ἐπαναστατικοῖς μητρόβοις ως στρατιώτης τοῦ Πυροβολικοῦ καὶ ἡγμαλωτίσθη κατὰ τὴν μάχην τῆς 1 Μαρτίου ἐν Ἀρείᾳ, ἐνεχλεισθῇ δὲ ως αἰχμάλωτος εἰς τὴν φρεγάταν «Ἐλλάδα», τότε «Αμαλίαν», αὐτὴν τεύτην ἢν ἐπὶ μαχρὸν μετὰ ἔτη ἐκείνησεν ὡς κυβερνήτης.

Ἐν τῷ ἐκλογικῷ προγράμματι, διπερ ἀπήγγειλεν πρὸς τοὺς ἐκλογεῖς τῆς ἐπαρχίας Ναυπλίας κατὰ τὸ ἔτος 1879, ἀρτίω δυναταῖς τις εἰπεῖν ὑπὸ τὴν ἔποψίν τῆς σαφοῦς ἀντιλήψεως τῶν κακῶν ἐχόντων καὶ τῆς ὀφειλομένης ἐν τῷ μέλλοντι πορείᾳ, ἔγραψε μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἔξης.

«Μὴ ἀνήκων ἐν τῇ χορείᾳ τῶν ἀπαισιοδόξων τῶν διορώντων πανταχοῦ τὴν διαφθορὰν καὶ τὴν ἔξαγρείωσιν, ἀλλὰ φρονῶν ἐξ ἐναντίας δτι δ λαὸς ἐξ οὐ ἀπορρέει πᾶσα κυριαρχία εἶναι ἀδιάφθορος, δτι δὲ αἱ παρεκτροπαὶ τῶν κυβερνώντων εἶναι ἰδίως ἡ αἰτία τῆς ἀνωμάλου κινήσεως τῆς κυβερνητικῆς μηχανῆς, ἔσομαι ὑπὲρ παντὸς σώφρονος μέτρου τείνοντος ν' ἀπαλλάξῃ τὸν λαὸν κατὰ τὸ πρέπον ἀπὸ τῆς κηδεμονίας τῆς κεντρικῆς ἔξουσίας.

»Πλειστάκις κατὰ τὰς ἀποδημίας μου γενόμενος μάρτυς ἀκούσιος τῆς χλεύης καὶ καταφρονήσεως τοῦ ἔθνους ἡμῶν παρὰ τῶν ξένων καὶ μετὰ πόνου ἀναγκασθεὶς νὰ καταπίω ἐν σιγῇ τὴν λύσταν, ὑφ' ἡς καταλαμβάνεται πᾶς τίμιος ἄνθρωπος ἀδυνατῶν νὰ ἔκδικήσῃ τὴν ὑδρίζομένην πατρίδα του, θὰ συνταχθῶ παντὶ ἐργασμένῳ τὴν ἀνόρθωσιν τῆς ἐθνικῆς ὑπολήψεως ἐν τῷ ἔξωτερικῷ».

Μετὰ δεκαετίαν, ἀτενίζων εἰς εὐρυτέρους ὥριζοντας, ἐπόθησεν αὐθις νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Βουλήν, σκεψθεὶς δτι ἡδύνατο νὰ συντελέσῃ ἀσφαλέστερον εἰς τὴν σκοπιμωτέραν βύθιμισιν τῶν ναυτικῶν μας πραγμάτων, δι' ὅ καὶ ἔξετέθη ὡς ὑποψήφιος ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ "Αργους, τόπον τῆς μητρικῆς αὐτοῦ καταγωγῆς, κατὰ τὰς ἔκλογάς τῆς παρούσης περιόδου. Ο φιλόνομος τοῦ "Αργους λαὸς ἔξαιρέτως ἐτίμησε τὸν ἄνδρα ἀναδεῖξας αὐτὸν θουλευτήν οὕτω εἰσῆλθεν εἰς τὴν Βουλήν. "Εγων εἴκέρτης καὶ ἄλλος σαφῇ γνῶσιν τῆς καταστάσεως τοῦ Ναυτικοῦ, ήτο δ ἀκριψιφέστερος καὶ δ ἀρμόδιωτερος αὐτοῦ συνήγορος ἐν τῷ Ἐθνικῷ Συνεδρίῳ, ἐνθα καὶ ἀνεγωρίζετο ὡς τοιοῦτος.

Κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς παρελθούσης συνόδου εἴχε λάθει τὸν λόγον ἐπὶ δύο ἡμέρας ἀπησχόλησε τὴν Βουλήν ἐκτυλίσων λεπτομερῶς τὴν κατάστασιν τοῦ ναυτικοῦ, καταδεικνύων τὰς ἐλλειψεις καὶ προκαλῶν κυρίως τὴν προσοχὴν ἐπὶ τῶν μέσων τῆς θεραπείας.

"Ο λόγος οὗτος, δ ἔσχατος δυστυχῶς, τὸ κύκνειον αὐτοῦ ἄσμα, ήτο ἔξοχος ὑπὸ τὴν ἔποιψιν τῆς σαφηνείας, τῆς ρήτορικῆς ἔξαρσεως καὶ τῆς εὐφραδείας καὶ ἀποτελεῖ εἰκόνα διαυγεστάτην τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ ἡμῶν, ἦν μόνον ρήτωρ πρώτης δυνάμεως ἡδύνατο νὰ φιλοτεχνήσῃ, συγχρόνως δὲ καὶ πρόγραμμα τέλειον ναυτικῆς ὁργανώσεως. Δόγμας ναυτικὸς τοιοῦτος, τὸ πρῶτον ἡδη ἀντίχησεν ὑπὸ τοὺς θόλους Ἑλληνικῆς Βουλῆς: οὐδὲν παρελείψθη· τὰ πάντα καλλιτεχνικῶς συνημόσθησαν ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ εἰς ὅν προσέδιδε καὶ ἡ στάσις καὶ δ τόνος τῆς φωνῆς τοῦ ῥήτορος ζωηροτέρους καὶ γλυκυτέρους χρωματισμούς.

Τοιοῦτος ήτο δ ἀνήρ ὑπὸ τὰς διαφόρους ἀποχρώσεις τοῦ δημοσίου βίου ἔξεταζόμενος. Δύναται δὲ τὶς μετὰ θάρρους νὰ ύποστηριξῃ, δτι ἀνὲ παντὸς κλάδου τῆς ἐθνικῆς ἐνεργείας ἀνεπήδα καὶ μία ἴδιοφυΐα, καὶ εἰς Κανελλόπουλος, τὸ ἄρμα τῆς ἐθνικῆς ζωῆς δὲν θὰ προσέκοπτε βραδυποροῦν ἐπὶ ἀτραπῶν δυσβάτων, ἀλλὰ οὐ καὶ ἤλαυνε καλπάζον διὰ τῶν μεγάλων λεωφόρων τῆς εὐημερίας καὶ τῆς προόδου.

"Ως ἀτομον εἴχε τὸ ἥθος ἀφελές καὶ εἰλικρινέστατον, εὐγενῆ τὴν ψυχήν, διαχυτικὸν τὸ αἰσθημα πρὸς τοὺς φίλους, δρμητικὸν κάπως τὸν χαρακτῆρα εἰ καὶ ἐπιφρεπῆ εἰς συγκινήσεις, ἐνίστε δὲ καὶ δέσμων, ἀνευ δυνας χολῆς ἡ φύσιον.

"Ο Κανελλόπουλος ἀπέθανεν ἐκ καρδιακοῦ νοσήματος τὴν 27 Μαρτίου ἐ. ἔ. Η νόσος ἔξεδηλώθη 15 μόλις ἡμέρας πρὸ τοῦ μοιραίου τέλους.

"Η κοινωνία βαθύτατα συνεκινήθη ἐπὶ τῷ θανάτῳ του, δὲ τύπος ἀνεξαιρέτως μὲ ἀμάραντα ἄνθη ἔξπρανε τὴν μνήμην του. Ή Βουλὴ συνεμερίσθη τὸ πένθος, οἱ

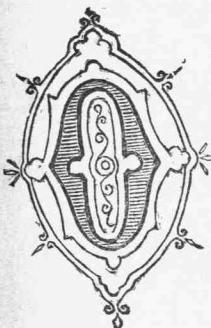
συνάδελφοί του ἀπὸ τοῦ μέλλοντος ἀρχηγοῦ τοῦ Ναυτικοῦ τοῦ βασιλέα παιδός Γεωρ-
γίου μέχρι τοῦ νεαρωτέρου δοκίμου τὸν ἐθρήνησαν, οἱ δὲ μαθήται του ὀλολύζον-
τες ἀπέθεσαν τὸν φόρον τῆς εὐγνωμοσύνης των ἐπὶ τοῦ φερέτρου του. Πολυπλη-
θεῖς στέφανοι ἔκάλυψαν τὴν σορόν του, ὅ,τι διαπρεπέστερον ἔχει ἡ κοινω-
νία τῆς πρωτευούσης περιλύπως συνωθεῖτο ἐν τῇ ἐκφορᾷ καὶ κύματα πένθους συν-
εκλόνιζον τὸν οἶκον, ἕξ οὖν ἀπεσπάτο ἀνεπιστρεπτεῖ τὸ ἀγλάτισμα αὐτοῦ. Τὸ
Ναυτικόν, ὃς εἰνός, ἤγειτο ἐν τῇ ἐκδηλώσει τοῦ ἄλγους, ἐκπληροῦν οὕτω τὸ
ὕστατον χρέος πρὸς τὸ ἔχον αὐτοῦ μέλος ναυτικὴ δὲ φωνὴ ἐδόνησε τελευταία
τὴν ἥχω τοῦ τάφου, ὅστις ἐκλεισθη ἐν μέσῳ σπασμοῦ ὁδυνηρῶν συναισθημάτων.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Σ. ΒΕΛΛΙΝΗΣ

ΣΕΛΙΣ ΕΚ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

TOY

ΗΛΙΑ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

σοφὸς Γάλλος Grégoire ζητῶν ποτε παρὸ τῆς Γαλλικῆς Ἐθνοσυνελέσεως τὴν ἴδρυσιν τοῦ περιφήμου ἐν Παρίσιοις Bureau des Longitudes χάριν τῆς ἀναπτύξεως καὶ ἀνώψισεως τοῦ Γαλλικοῦ Ναυτικοῦ, ἀπέτεινε πρὸς αὐτὴν σὺν ἄλλοις καὶ τὰ ἔτη:

«Ἡ ἀκμὴν τοῦ ἐμπορίου, ἡ ἀστράλεια τῶν πλοιῶν η-
μῶν σᾶς ἐρδιαφέρουν· δέρ θελετε ἡ ζωὴ τῶν rautixōn.
Βε-
μας ῥὰ ἦραι ἐγκαταλειμμένη εἰς γεῖρας ἀμάθῶν. Βε-
βαίως ἔχετε πεφωτισμένους τινὰς ἀκινητικούς· ἀλλὰ
πρέπει ῥὰ αὐξήσητε τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν, εἰάρ θελητε ioxv-
pōr rautixόr. Πρέπει ῥὰ τοὺς δώσητε καρόρας ἀστρά-
λεις καὶ ἐραριζομένους εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις· πρέπει
ῥὰ ἴδρυσητε σωματεῖον ἔχον ἔργον ῥὰ σπουδάζῃ τὰς κι-
νήσεις τῶν αἰτέων, ῥὰ προδέληγη αὐτὰς πολὺ^{τό} πε-
πολιτεύονται· ἀλλὰ τοῦτο στονοκακούχον στονεύονται;

ουμεῖσι καὶ ῥὰ ἐρδοῦλάη τὰ πλοῖα ἡμῶν δί βλωτῶ τῷ αὐτρογούμικῳ οὐντόντῳ θάξαις ἔχωσιν ἀράγκην. Ἰδέτε τὶ ἐπράκαρον οἱ Ἀγγλοι . . . . "Οσορ δ' ἀφροδῆ εἰς τὰς δαπάνας, θὰ σᾶς ὑπερθυμίσασθε δι τὸν αἰκονογικόν τὸ σκοπήμα ταπεινὸν οὐνταίρει φείδεσθαι." ²

Καὶ ἡ Ἐθνοσυνέλευσις κατόπιν τῶν ὥραιών του πατέρων τοῦ Αἰγαίου τοῦ φίκεν ἐν βαθείᾳ συγκινήσει καὶ μεγάλῳ ἐνθουσιασμῷ τὴν ἰδρυσιν τοῦ Bureau des Longitudes. Ἐκτὸτε παρθένοι πολλαὶ δεκαετηρίδεις καὶ τὰ πράγματα ἔδι-
τον κατώσαν τοὺς λόγους τοῦ Γαλλοῦ σοφοῦ. Τὸ Γαλλικὸν γεννητικὸν ἐν τῶν πρώτων
τοῦ κόσμου, ὑπὸ ἔπιψυχον ἐπιστημονικῆς μαρφώσεως τοῦ σώματος τῶν ἀξιωμα-
τικῶν του, κατέβει ηδη ἀναγνωρίζητως τὴν πρώτην βαθμίδα· τὸ δὲ Bureau des
Longitudes, οὗτον μέλη ὑπέτηξαν οἱ διαπρεπέστεροι τῶν σοφῶν τῆς Γαλλίας,
παρέσχεν εἰς αὐτὸν ἀναστιθήτους καὶ μεγίστας ὑπηρεσίας.

ματα προσώπουσαν εις ταύτην την θεοτηταν
'Η Ναυτική' ἔχουσα βάσιν τὴν ἀστρονομικὴν ναυτιλίαν καὶ ποικιλότροπας πρὸς
τὰ Μαθηματικά, τὴν Φυσικὴν καὶ τὴν Μηχανικὴν συνδεόμενην, κατέστη ήδη κλέ-
δος τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν. Τὰ δργανα αὐτῆς εἶναι ἐν γένει τῆς Μαθηματικῆς
προϊόντα, αἱ δὲ μέθοδοι τῶν δι' αὐτῶν γινομένων ἐργασιῶν ἐξηλθον ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ